

Kdo jsou baptisté - na cestě k vyjádření identity baptistů v měnící se Evropě (tzv. Dorweilský dokument)

Jsme součástí celé křesťanské církve po celém světě a vyznáváme víru v jediného Boha jako Otce, Syna a Ducha svatého.

Baptisté se vnímají jako součást trvale existujícího proudu křesťanské pravdy a zbožnosti, který vyplynul z novozákonní doby. Z bezprostřednějšího hlediska nacházejí svůj původ v období evropské protestantské reformace a vděčí za něj biblickému principu „ospravedlnění Boží milostí pouze skrze víru“, který byl v té době obnoven.

I když se baptisté tradičně odmítají vázat na kréda, následující tak reformační heslo „pouze Písmo“, vždycky uznávali nejstarší prohlášení, jako jsou Nikajské, Chalcedonské a Apoštolské vyznání víry, jako pravdivé svědky křesťanské víry. Zastávají víru v trojjediného Boha, sdílejí s ostatními křesťanskými církvemi tato základní přesvědčení: dílo Boha Stvořitele; padlá podstata lidí; dokonalé božství i lidství Ježíše Krista, jenž je Bohem, zjeveným v člověku; vykoupení skrze život, smírcí smrt a vzkříšení Ježíše Krista; proměna osobního i společenského života mocí Ducha svatého; a konečné naplnění Božích záměrů.

První baptistický sbor, v moderním smyslu, se shromáždil roku 1611 v Londýně. Jeho bezprostřední kořeny jsou v malé skupině věřících v Anglii, která se v době anglické reformace v 16. století oddělila od státní církve, byla však také tvarována reformačním hnutím na evropském kontinentu. Několik jejích zakládacích členů žilo po nějakou dobu v Holandsku, kde usilovali o náboženskou svobodu a kde byli ovlivněni potomky staršího anabaptistického hnutí v Evropě, které kvetlo ve Švýcarsku a zdůrazňovalo uřednictví křesťanů a křest na vyznání víry.

Sbory baptistů v Evropě (mimo Velkou Británii) byly převážně založeny v 19. století a využívaly v té době nového hnutí křesťanského pietismu v Německu a ve Skandinávii a pomoci britských a severoamerických sborů baptistů. Baptisté ve střední a východní Evropě cítí obzvláště těsné spojení s anabaptisty, kteří již dříve měli vliv na společnost v jejich zemích, i když v tomto případě tvoří spojující článek spíše duchovní příbuznost, než zřetelná historická návaznost. Dnes je téměř v každé evropské zemi Jednota baptistů a jsou sdruženy do společenství prostřednictvím Evropské baptistické federace. Světový svaz baptistů, utvořený roku 1905, spojuje na 38 miliónů členů sborů baptistů a více než 150 zemí celého světa.

Potvrzujeme, že je zapotřebí osobní víry v Ježíše Krista a následování k jeho podobě.

Baptisté věří, že každý křesťan by měl umět dosvědčit svou víru v Ježíše Krista jako Pána a Spasitele; součástí osobního příběhu víry musí být pokání vůči Bohu Otci a obnova života Duchem svatým Božím. Tato zkušenost milosti Boží má vést k radikálnímu uřednictví, které zrcadlí způsob života Ježíše Krista a které by mělo utvářet etické postoje i jednání nejen ve sboru, ale i ve společnosti.

Poslední autoritou v záležitostech víry a života je pro nás Ježíš Kristus, jak je zjeven v Písmech a přítomen uprostřed svého lidu skrze Ducha svatého.

Baptisté uznávají vládu Ježíše Krista, Syna Božího, vzkříšeného z mrtvých a dnes přítomného, aby uváděl věřící do všelike pravdy, kdykoli se shromáždí v jeho jménu. Jeho vláda má přednost před

všemi autoritami. Aby baptisté rozpoznali a mohli vyložit autoritu Krista ve svém středu, obracejí se v první řadě k Písmu, s vírou, že jde o způsob, jakým je třeba zvažovat a posuzovat všechny prameny pravdy o Bohu.

Uznáváme Písma Starého a Nového zákona za hlavní autoritu při poznávání Božího zjevení v Kristu.

Baptisté věří, že Bůh mluví své slovo k lidem skrze Písmo, jež je inspirováno Duchem. Obvykle považují ze správné, je-li Písmo nazýváno „Slovo Boží“, protože psané slovo vydává svědectví o Božím nejvyšším Slovu, jímž je Ježíš Kristus. Všechno vyučování křesťanského učení se proto musí měřit souladem s Písmem.

Baptisté očekávají, že se církev bude stále reformovat pomocí slyšení slova Božího skrze Písmo, očekávají také, že mocí Ducha svatého v každé generaci zazáří z Písma nové světlo.

I když jednotliví věřící musí osvětlovat svůj výklad Písma pochopením širšího křesťanského společenství, přece mají v posledu právo sami poznávat, co jim Bůh skrze Ducha a Slovo říká.

Chápeme církev jako společenství věřících, účastnících se stolu Páně.

Baptisté vidí sbor tak, že jde o věřící, kteří vzájemně a s Bohem vstoupili do smlouvy, že budou spolu konat bohoslužbu a pracovat. Často o sobě mluví jako „shromážděném společenství“, a mají tím na mysli jak to, že je Bůh svolal jako tělo Kristovo, viditelné na jednu místě, tak to, že se dobrovolně shodli na tom, že se sejdou. Jejich společný život je základním způsobem vyjádřen, když se sejdou u stolu ke slavení Večeře Páně chlebem a vínem. Věří, že jsou též ve společenství s celým tělem Kristovým, jímž je celek církve po celém světě. Ty, kdo ještě nejsou členy sboru, vítají rádi v širším obecnství sborového společenství, zvláště jsou vítány děti. Narození dítěte je často provázeno obřadem vyprošení požehnání, který je i vyjádřením vděčnosti. Baptisté nemyslí, že by spasení dětí záviselo na tom, že budou pokřtěny. Spíše je třeba je vyučovat a vést na Kristovu cestu, s nadějí, že v pravý čas v něj osobně uvěří jako ve svého Pána a že se skrze křest na vyznání víry stanou členy sboru.

Konáme pouze křest na vyznání víry, v tělo Kristovo.

Baptisté poznali, že v Novém zákoně a v prvotní církvi byl obvyklý křest ponořením do vody, ve jméno trojjediného Boha. Křtěni byli ti, kteří vyznali svou osobní poddanost Ježíši Kristu jako Pánu. Takový člověk musel tedy před křtem uvěřit. Ve křtu se spojuje víra člověka s milostí Boží. Tím, jak má věřící účast na smrti a vzkříšení Krista, což symbolizuje ponoření a vynoření, vydává svědectví o spasení. Pro toto všechno je křest nemluvňat nevhodný.

Křest nelze oddělovat od členství v církvi jako těle Kristově, i když baptisté ve způsobu, jak k tomu dochází, dávají prostor svobodě svědomí. Mnohé sbory trvají na tom, aby byl člověk pokřtěn na vyznání víry ještě před tím, než se stane členem sboru, jiné si se zármutkem uvědomují porušenou přirozenost universální církve a přijímají ty, kteří byli pokřtěni jako nemluvňata a confirmováni v jiné křesťanské církvi, další pak za zvláštních okolností umožňují členství prostě na základě vyznání osobní víry. Nehledě na tyto rozdíly, všichni baptisté věří, že návrat k novozákonní praxi křtu na vyznání víry je podstatný pro pravé pochopení povahy víry, církve a učenectví.

Potvrzujeme svobodu a zodpovědnost každého sboru, aby sám poznával záměr Ježíše Krista pro svůj vlastní život a práci.

Členové sboru baptistů se shromažďují ke sborovému shromáždění, aby pod panstvím Kristovým uspořádali své vlastní záležitosti z praktického i duchovního hlediska. K rozhodnutím, týkajícím se každé oblasti sborového života, včetně uspořádání bohoslužeb a povolávání kazatele do služby sboru,

se dospívá prostřednictvím přijetí na sborovém shromáždění. Důležitých rozhodnutí se dosahuje pomocí demokratických voleb – cílem shromáždění však není, aby skupiny usilovaly o vítězství ve volbách, ale aby každý poznal Kristův plán pro blaho sboru. I když je každý sbor podle zákona nezávislý, uvědomuje si svou duchovní vzájemnou závislost na ostatních. Při hledání myslí a vůle Kristovy je otevřen vůči názorům ostatních sborů, s nimiž tvoří obecenství.

Baptisté zastávají názor, že všichni věřící jsou povoláni ke službě Kristu v jeho církvi i ve světě, a že pro tento úkol Duch svatý uděluje dary celku lidu Božího. Věří, že sbor dostává podle potřeby plný rozsah duchovních darů a že členové široce uplatní své obdarování k vyučování, evangelizaci, pastýřské péči, vedení, službě, k prorockému slovu, poznání, modlitbě, uzdravení, řízení a pohostinnosti. Tyto služby slouží k budování sboru a mají přinést uzdravení všech oblastí každodenního života a práce.

Věří také, že Kristus některé povolává k tomu, aby konali službu duchovního vedení, se zvláštní zodpovědností za kázání, vyučování a pastýřskou péči. Obecně u baptistů existuje dvojí úřad, „kazatelský“ a „diakonský“. Sbor si ze svého středu ustanoví skupinu diaconů, aby sloužili spolu s kazatelem. Některé sbory ustanovují i skupinu „starších“, kteří mají na starosti spíše pastýřskou péči. Členové sboru, kteří se scházejí ke sborovému shromáždění, mají za úkol zkoumat a rozpoznávat, zda a kteří členové mají od Boha darovaná tato různá obdarování, aby mezi nimi sloužili.

V rámci tohoto systému vykazují sbory baptistů určité rozdíly v chápání duchovního vedení. Většinou jsou kazatelé ordinováni vkládáním rukou, potom, co ukončili své teologické vzdělání. Někde se uznává povolání ke kazatelské službě jak mužů, tak i žen, jinde je uznána jen služba mužů. Každý sbor baptistů je svobodný k tomu, aby si za kazatele pozval koho chce, ale některé Jednoty baptistů za kazatele označí jen ty, jejichž povolání bylo zkoumáno a potvrzeno ne jedním, ale širší skupinou sborů – ti jsou pak uznáni za kazatele universální církve. Všichni baptisté však uznávají, že sbor, který jedná ze své vlastní pravomoci, může ustanovit některé ze svých členů za „diakony“ či „starší“. V některých jednotách se ustanovují starší kazatelé, kteří pastýřsky pečují o místní sdružení sborů (asociaci). Jejich pravomoc se omezuje spíše na poskytování rad sborům a kazatelům, nemají nad nimi výkonnou moc.

Navzdory všem rozdílům baptisté věří, že právě to, že se věřící spojují do společenství, volá po duchovním vedení. Není tomu tak, že by existence duchovních vůdců vytvářela církve.

Věříme, že by společné rozhodnutí, vyjádřené ve křtu a v členství ve sboru, mělo vést k širšímu partnerství mezi sbory, kdekoli je to možné.

Od počátku své historie usilovaly sbory baptistů o společenství s ostatními sbory, za účelem vzájemného povzbuzení, vedení, podílení se na misii a jako znamení smíření pro svět. Sbory baptistů tvoří místní asociace a na národní rovině tvoří Jednoty. Mnohé Jednoty (i když ne všechny) a jejich členské sbory patří k ekumenickému partnerství v národních i mezinárodních radách.

Věříme, že každý křesťanský učeník je povolán ke svědectví o Ježíši Kristu a že církve, jako součást Božího království, se má podílet na celém Božím díle v tomto světě.

Věříme, že každý křesťanský učeník má s ostatními mluvit o své osobní víře a hrát aktivní úlohu v šíření evangelia Kristova po celém světě. Protože k misii patří jak evangelizace, tak sociální práce, baptisté věří, že mají vyjádřit Boží lásku k lidstvu i tak, že uspokojí jak tělesné, tak duchovní potřeby lidí. Příchod Boží svrchované vlády však přesahuje církve, a baptisté si uvědomují Boží povolání k tomu, aby s ním stáli v díle nesení spravedlnosti, sociálního blaha, uzdravení, vzdělání a pokoje ve světě.

Potvrzujeme, že je třeba zachovat svobodu svědomí. Proto přijímáme i rozdíly které mezi námi jsou.

Baptisté po celou svou historii vybízeli vlády k vydání zákonů, zakotvujících svobodu svědomí, včetně v otázce svobody náboženského přesvědčení a bohoslužby. Zároveň podporovali duchovní svobodu ve svých sborech. V rámci společné poddanosti Ježíši Kristu a široké baptistické identity vítají a přijímají rozdíly v podobě i rozmanitost praxe.

Zastáváme odluku církve a státu, která spočívá v jediném panství Ježíše Krista a v zájmu o náboženskou svobodu.

Baptisté vždycky prosazovali oddělení církevních institucí od státu, v tom smyslu, že stát nemá legislativní právo v záležitostech náboženského přesvědčení, ani se podílet na řízení církve. V souladu s tím se církev musí postavit proti každému zákonu, který by chtěl stát vydat, jímž by věřící (či některá denominace) získali výsady nad ostatními občany. To také znamená, že žádné území ani jeho část nemůže být státem určeno za rezervaci určité části křesťanské církve nebo některého ne-křesťanského náboženství.

Na druhé straně baptisté mají smysl pro odpovědnost za stát a většina sborů povzbuzuje své členy k aktivní účasti v politice a k zaujímání postavení ve správních úřadech. Věří také, že církev musí prorocky vyslovit kritiku tam, kde se stát odchyluje od záměru, který pro jeho existenci stanovil Bůh, na druhé straně podpořit činnosti, které jsou v souladu s Božími záměry.

Jako věřící křesťané žijeme v naději na to, že nakonec Kristus přijde ve své slávě a v proměnu všeho stvoření.

Naděje na Boží budoucnost, kdy konečně bude Kristovo panství plně patrné, kdy bude všechno smířeno v Kristu a kdy bude všechno stvoření obnoveno, vede baptisty k určitému způsobu jednání v přítomnosti. Ta naděje je neustále motivuje k evangelizaci, k odporu vůči utlačujícím silám ve společnosti a k tomu, že jsou předpolím k prosazení společenských reforem, odrážejících hodnoty přicházejícího království Božího. V této generaci, tváří v tvář znečištění a zničení přírodního prostředí si baptisté také uvědomují novou zodpovědnost za péči o celé stvoření.